

ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΠΟΙΚΙΣΜΟΥ ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

*Ανταπόκρισις εκ Βερολίνου υπό ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΚΡΙΕΖΗ, αρχιτέκτονος

Μεταξύ τῶν σπουδαιότερων, ἀλλὰ καὶ δυσχερεστέρων εἰς ἐπίλυσιν προβλημάτων, αἵτινα εἶχε καὶ ἔχει ἀκόμη ν' ἀντιμετώπιση ἡ ἐθνικοσοσιαλιστικὴ κυβέρνησις τοῦ Α. Hitler ἅμα τῇ ἀναλήψει τῆς ἀρχῆς, δέον νὰ συγκαταλεχθῇ καὶ τὸ ἔργον τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐποικισμοῦ ἐν Γερμανίᾳ.

Ἡ ἐπικρατοῦσα μέχρι τοῦδε ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης κατάστασις διασπάσεως καὶ καταμερισμοῦ, μόνον μὲ τὴν ὁμοίαν κατάστασιν ἐν τῇ ὁδοποιίᾳ (1) δύναται νὰ παραβληθῇ τὸ ἔργον τοῦ ἐποικισμοῦ, πρόβλημα κατ' ἐξοχὴν ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ ὑψίστης κοινωνικοπολιτικῆς σημασίας, ὑπῆγετο εἰς τὰ ὑπουργεῖα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Ἐργασίας τοῦ Reich, τὰ Ὑπουργεῖα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῶν Ἐπικρατειῶν (2) ἢ τὰ Τεχνικὰ ἐποικιστικὰ τμήματα ἄλλων Ὑπουργείων, ἐν Βαυαρίᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐν Σαξωνίᾳ τῶν Οἰκονομικῶν κλπ.

Ὅταν τὴν ἀρχὴν ἀνέλαβε τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸν κόμμα, ἐπελήφθη εὐθὺς ἀμέσως τοῦ ζωτικῆς προβλήματος τοῦ ἐποικισμοῦ, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν ἐθνικὴν ὀργάνωσιν «Arbeitsfront» (μέτωπον ἐργασίας). Ἀπεφασίσθη οὕτω ἡ πλήρης ἀναδιοργάνωσις, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διδασμάτων τῆς ἤδη κτηθείσης σχετικῆς πείρας, κυρίως διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῶν σφαλμάτων τοῦ παρελθόντος.

Ἀπαρχῇ ὑπῆρξεν ἡ ἐνοποίησης ὅλων τῶν μὲ ζητήματα ἐποικισμοῦ ἀσχολουμένων ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανώσεων, καὶ ἡ ὑπαγωγή αὐτῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τοῦ Reich, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ μία ἐ ν ι α ἰ α δ ι ο ἰ κ η σ ι ς τοῦ ἔργου δι' ὁλόκληρον τὸ Κράτος.

Ἡ ἐνοποίησης αὕτη ὠρίσθη νομοθετικῶς ὡς ἑξῆς :

Νομοθετικὸν διάταγμα περὶ διορισμοῦ Κρατικοῦ Ἐπιτρόπου (Reichskommissar) διὰ τὸν ἐποικισμόν, 29 Μαρτίου 1934 :

«Διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου τοῦ ἐποικισμοῦ διορίζεται ὑπὸ τοῦ Καγκελλαρίου Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸν ἐποικισμόν (Reichskommissar für das Siedlungswesen). Αἱ ἀσχολίαι τοῦ ἀφοροῦν οἰονδήποτε ζήτημα ἐποικισμοῦ, ἐκτὸς τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Γεωργίας διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς γερμανικῆς ἀγροτικῆς τάξεως (Deutsches Bauerntum). Ὁ Ἐπίτροπος ἐποικισμοῦ ὑπάγεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Λαμβάνει ἀποφάσεις ἐν συνεργασίᾳ καὶ τῇ συναινέσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐργασίας».

Ὡς ἐπίτροπος διορίσθη ὑπὸ τοῦ Καγκελλαρίου ὁ ὑφυ-

(1) Εἰς τὸ γερμανικὸν κράτος ὑπῆρχον 3.000 διάφοροι ἀρχαὶ (Behörden und Instanzen). Σήμερον ἡ ὁδοποιεῖα ὅλης τῆς Γερμανίας ὑπάγεται εἰς τὸν Dr. Ing. Todt, Generalinspektor für das deutsche Strassenwesen.

(2) Ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῶν τοποτηρητῶν τοῦ Κράτους (Reichsstatthalter) ἔπλευσαν ὑφιστάμενα αἱ τοπικαὶ κυβερνήσεις τῶν ἐπικρατειῶν.

πουργός (Staatssekretär) τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Dipl. Ing. Gottfried Feder.

Συγχρόνως ὁ Ἐπίτροπος παραμένει ἐν ὑπηρεσίᾳ καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὥστε νὰ συνενωθοῦν ὑπὸ τὴν διοίκησίν του καὶ αἱ ἐξαιρετικῆς σημασίας ὑπηρεσίαι χωροδομίας (Landesplanung) καὶ μεταθέσεως τῆς βιομηχανίας (Industrieverlagerung).

Ὅλαι αἱ ὑπηρεσίαι κατοικιῶν καὶ ἐποικισμῶν (Wohn- und Siedlungswesen) ὑπάγονται εἰς τὸ Ἐπιτροπᾶτον, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ Heimstättenamt des NSDAP (γραφεῖον τοῦ ἐθνικοσοσιαλιστικοῦ κόμματος διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀποκατάστασιν παλαιῶν πολεμιστῶν καὶ ἀστῶν).

Τὰ ζητήματα τοῦ καθαρῶς ἀγροτικοῦ ἐποικισμοῦ ὑπάρχονται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Γεωργίας.

Ἡ κατάστροφος σχεδίων πόλεων καὶ σχεδίου χώρας (3) (Reichsplanung) γίνεται τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Ἐπιτρόπου τοῦ ἐποικισμοῦ, μετὰ τοῦ γραφείου μελετῶν τοῦ Reichsbauernführer ὅστις σήμερον εἶναι καὶ Ὑπουργός Ἐπισιτισμοῦ καὶ Γεωργίας.

Σπουδαῖα τεχνικὰ καὶ οἰκονομικοπολιτικὰ προβλήματα τίθενται ἐπὶ τάπητος, προέχει ὅμως, τοῦλάχιστον κατ' ἀρχὰς ἡ ὀ ρ γ ἄ ν ω σ ι ς ὑπὸ τὴν νέαν ἐνιαίαν διοίκησιν, τῶν διαφόρων κρατικῶν, ἡμικρατικῶν δημοτικῶν κλπ. ὑπηρεσιῶν, αἱ ὁποῖαι πολλακίς ἐξυπηρετοῦν μόνον τοπικούς καὶ προσωπικούς σκοπούς καὶ βλέψεις τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐνδιαφερομένων.

Τὸ νέον πρόγραμμα τοῦ ἐποικισμοῦ βασίζεται ἐπὶ σαφῶς προδιαγεγραμμένων κατευθύνσεων : Οἱ νέοι συνοικισμοὶ καὶ κωμοπόλεις θὰ ἰδρύνονται μόνον εἰς μέρη ὅπου αἱ οἰκονομικαὶ συνθήκαι ἐξασφαλίζουν τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν καὶ τὴν μόνιμον ἀπασχόλησιν τοῦ πληθυσμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει :

- 1) Τῶν τοπικῶν πηγῶν πρώτων ὑλῶν ὧν ἡ κατεργασία θὰ γίνεται ἐπὶ τόπου,
- 2) Τῆς δυνατοῦτος δημιουργίας νέων βιομηχανιῶν,
- 3) Τῆς μεταθέσεως ὑπαρχουσῶν τοιοῦτων.

Πρωταρχικὴν προϋπόθεσιν ἰδρύσεως συνοικισμοῦ τινὸς ἀποτελεῖ ὕγιης καὶ σκόπιμος συνδυασμὸς καὶ κατανομή τῶν διαφόρων ἐπαγγελμάτων ἐν αὐτῷ, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἐπέκτασις του νὰ καθίσταται δι' ἰδίων δυνάμεων πραγματοποίησιμος, δηλαδὴ νὰ ἀπολαμβάνη οἰκονομικῆς ἐπαρκειᾶς.

Ὁ τὸ π ο ς τῆς ἐγκαταστάσεως συνοικισμοῦ εἶναι ζήτημα ἀπαιτοῦν ἰδιαίτερος ἐπιμελῆ ἐξέτασιν. Κυρίως δέον νὰ μελετηθοῦν αἱ συγκοινωνιακαὶ συνθήκαι, ἡ γειννίασις αὐτοκινητοδῶν (Reichsautobahnen), σιδηροδρομικῶν γραμμῶν.

(3) Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐννοίας Landesplanung ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς χώρας, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ πολιτικὴ καὶ διοικητικὴ διαίρεσις.

μῶν, λιμνῶν, ποταμῶν, δασῶν κλπ. ὡς ἐπίσης καὶ συνθῆκαι κλιματολογικαί, ἔδαφικαί κ. ἄ.

Οἱ συνοικισμοὶ προαστείων (Stadtrandsiedlungen), ἀπέχοντες συνήθως πολὺ τοῦ κέντρου τῆς πόλεως καὶ τοῦ τόπου ἐργασίας (ἐν Βερολίνῳ ὑπολογίζεται κατὰ μέσον ὄρον εἰς 1 1/2 ὥραν ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος πρὸς μετάβασιν καὶ ἐπιστροφὴν ἀπὸ τοῦ τόπου ἐργασίας) ἐγκρίνονται, ἐφόσον ἀνθυγιεινὰ παλαιὰ συνοικία (Altstadtviertel) κατεδαφίζονται δίδουσαι νέους πνεύμονας—φῶς καὶ ἀέρα—εἰς τὰς μεγαλουπόλεις.

Ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς πληθυσμοῦ τὸ ἔργον τοῦ ἐποικισμοῦ παρουσιάζει ὡσαύτως ὑψίστην ἐθνικὴν σπουδαιότητα.

Μερικοὶ στατιστικοὶ ἀρκοῦν: Ἡ μεγαλειτέρα δημοτικὴ ἐπιχειρήσις μεταφορῶν τῆς Γερμανίας, ἡ Ἑταιρία Συγκοινωνιῶν τοῦ Βερολίνου (BVG) ἀπασχολεῖ 24.000 ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους ὧν τὸ πλεῖστον νυμφευμένοι. Παρέχει οὕτω πόρους ζωῆς εἰς 40.000 ἐνηλίκους εἰς τοὺς ὁποίους ἀντιστοιχοῦν μόνον 14.400 μὴ ἐνήλικες.

Ἡ διαφορὰ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς αὐτῆς Ἑταιρίας εἶναι ἔτι μεγαλειτέρα: Ἐπὶ 3.500 ἐνηλίκων ἀντιστοιχοῦν 700 ἀνήλικοι.

Εἰς πόλεις ἄνω τῶν 50.000 κατοίκων, κατὰ τὰς στατιστικὰς τοῦ τέλους Μαρτίου 1934, ἀντιστοιχοῦν 1,8 ἐκατομύρια ἀνέργων, ἧτοι 65 % τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ ἀνέργων, ἐνῶ ἡ ἀναλογία ἐπὶ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῶν αὐτῶν πόλεων ἀνέρχεται μόνον εἰς 35 %.

Εἰς μεγαλουπόλεις ἄνω τῶν 100.000 κατοίκων ἀντιστοιχοῦν 81 ἀνεργοὶ ἐπὶ 1000 κατοίκων, εἰς πόλεις ἀπὸ 50—100.000 κατοίκων 59 ἀνεργοὶ ἐπὶ 1000 κατοίκων, ἐνῶ εἰς τὰς μικροτέρας κοινότητας μόνον 23,6 ἐπὶ 1000 κατοίκων.

Διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῆς περαιτέρω αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν συμφορικῶν ὑπερπλήρον μεγαλουπόλεων καὶ τῆς παραλλήλου ἐλλείψεως ἐργατικῶν χειρῶν εἰς τὴν ὑπαίθρον χώραν καὶ τὴν γεωργίαν, ἐθεσπίσθη ὡς πρῶτον μέτρον ὁ νόμος: «Ρύθμισις τῆς διαθέσεως ἐργατικῶν δυνάμεων» τῆς 15 Μαΐου 1934.

Ὁ νόμος παρέχει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κρατικῆς Ὑπηρεσίας πρὸς εὐρεσιν ἐργασίας καὶ ἀσφάλισιν τῶν ἀνέργων, τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαγορεύσεως: 1) τῆς μετοικίσεως ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων εἰς περιοχὰς μὲ μεγάλον ἀριθμὸν ἀνέργων καὶ 2) χρησιμοποίησεως ἀγροτῶν εἰς μὴ γεωργικὰς ἐργασίας.

Ὁ νόμος θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ πρῶτον πιθανώτατα εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Μεγάλου Βερολίνου (Gross-Berlin) ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ «Σχέδιον Göring» (Göring-Plan).

Ἐλάττωσις καὶ ἀπολύτρωσις ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα τοῦ πληθυσμοῦ τῶν μεγαλουπόλεων, ἐπαναφορὰ καὶ ἐγκατάστασις του εἰς τὴν ὑπαίθρον χώραν, δηλαδὴ ἀποκέρτωσις, ὑγιεινὰ συνθῆκαι διαβιώσεως ἰδίως διὰ τὴν νέαν γενεάν, εἶναι τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐποικισμοῦ τῆς ἐθνικοσοσιαλιστικῆς κυβερνήσεως τῆς Γερμανίας.

Σύστημα ἀντικρῶς ἀντίθετον τοῦ ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ρωσίᾳ ἐφαρμοζομένου.

Αἱ νέαι πόλεις τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας μελετῶνται (καὶ κατασκευάζονται) διὰ πληθυσμὸν 100.000 κατοίκων καὶ ἄνω. Πρόκειται περὶ συγκεντρώσεως τοῦ πληθυσμοῦ εἰς κέντρα παντὸς εἶδους ἐργασίας, μὴδὲ τῆς γεωργίας ἐξαιρουμένης.

Ποῖον τῶν δύο συστημάτων εἶναι τὸ καλλίτερον;

Ὁ χρόνος θὰ τὸ ἀποδείξῃ!

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΔΙΟΙΚΟΥΣΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΗΣ 25ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1934

(Δόγῃ πληθῶνας ὕλης ἐπαγγελματικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς, καθυστέρησεν τελευταίως ἡ δημοσίευσις τῶν περιλήψεων τῶν πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων τῆς Δ. Ε. καὶ Ἀντιπροσωπείας. Ἡρκεσθημεν διὰ τῶν ἐπικαίρων καὶ ἄλλως, νὰ κρατήσωμεν ἐνήμερον τὸν τεχνικὸν κόσμον περὶ τῶν σπουδαιότερων ζητημάτων. Δημοσιεύομεν σήμερον δύο πρακτικὰ παλαιῶν συνεδριάσεων τοῦ Δ. Σ. ὑποσχόμενοι ὅτι ταχύτατα ἡ ἐνημερότης θὰ ἀποκατασταθῇ).

Σ. Δ. Ε.

Παρόντες οἱ κ. κ. Α. Δημητρακόπουλος, Μ. Λουκούδης, Μ. Οἰκονόμου, Κ. Μπίρης, Γ. Ξένος, Αἰ. Βακράτσας καὶ Π. Βακκάς.

Πρὸ τῆς ἐνάργεως τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὁ Ἀντιπρόεδρος κ. Α. Δημητρακόπουλος ἀνακοινοῖ ὅτι

α) Μετὰ τὴν εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν μελῶν τῆς 29ης Μαρτίου ἐ. ἔ. ἀνακοίνωσιν ὑπὸ τοῦ κ. Π. Δημητρακοπούλου τῆς παραιτήσεώς του ἀπὸ μέ-

λους τῆς Διοικήσεως, ἐκλήθη εἰς ἀντικατάστασίν του, συμφώνως τῷ νόμῳ, ὁ κ. Γ. Ξένος, ὅστις παρέλαβεν ἤδη.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἀναθέτει εἰς τὸν κ. Ἀντιπρόεδρον νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας τῆς πρὸς τὸν κ. Π. Δημητρακόπουλον διὰ τὰς προσφερθείσας παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίας.

β) Ἐπίσης ἀνακοινοῖ ὅτι ὁ κ. ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς ὑπέγραψε τὸ σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑφισταμένου Ταμείου Συντάξεων τῶν Ἐργοληπτῶν, παρέπεμψε δὲ τοῦτο εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον.

γ) Ἀνακοινοῖ ὅτι κατόπιν τῆς ἐμμονῆς εἰς τὴν παραίτησίν των τῶν παραιτηθέντων ἤδη ἀπὸ πολλοῦ 4 τακτικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Τμήματος τῶν Πολιτικῶν Μηχανικῶν, ἐπιβάλλεται κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις ἡ ἀντικατάστασις των δι' ἡν ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ ἀποφασίζει ὅπως ἐνεργηθοῦν ἐπαναληπτικαὶ ἐκλογαὶ τὴν Κυριακὴν 13ην Μαΐου ἐ. ἔ. καὶ ἐν περιπτώσει μὴ ἐπιτευξέως ἀπαρτίας ἐπαναληφθῶσι τὴν 18ην ἰδίου.